

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avdelning 8

DOM
2026-07-08
Meddelad i Stockholm

Mål nr
10218-26

SÖKANDE

Patrick Blinned El Comfort AB, 556482-2905

Ombud: Advokat David Hertzman

MOTPART

Sollentuna Kommunfastigheter AB (SKAB), 559087-2452

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1
Telefon
08-561 680 00

Öppettider
måndag–fredag
08:00–16:00

Postadress

115 76 Stockholm

E-post
avd8.fst@dom.se

Webbplats
www.domstol.se/forvaltningsratten-i-stockholm/

YRKANDEN M.M.

Sollentuna Kommunfastigheter AB (SKAB) genomför en upphandling av ett ramavtal avseende Elarbeten 2026 (SKAB2024-000154). Upphandlingen genomförs som ett förenklat förfarande enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Av tilldelningsbeslut meddelat den 27 april 2026 framgår att anbudet från Patrick Blinned El Comfort AB (El Comfort) förkastats då bolaget inte anses ha lämnat ett tillfredsställande svar på utredningen kring onormalt låga anbud.

El Comfort ansöker om överprövning och yrkar i första hand att överprövad upphandling ska rättas. Rättelse ska ske genom att ny utvärdering genomförs varvid El Comforts anbud ska tillåtas delta. I andra hand yrkas att upphandlingen ska göras om. Till grund för sin talan för El Comfort fram i huvudsak följande. Bolagets anbud kan inte anses vara onormalt lågt. Under alla förhållanden har bolaget lämnat en godtagbar förklaring, varvid SKAB haft att utvärdera anbudet. Bolaget har inga leasingkostnader för fordon utan äger samtliga sina fordon, maskiner och verktyg. Lokalkostnaden är låg eftersom bolagets kontor är en bostadsrättslokal med låg avgift. Elektrikerna som bolaget avser låta utföra arbetena enligt avtalet är boende i Sollentuna kommun vilket innebär billiga transportkostnader och snabba inställelsetider. Materielleveranser anländer från grossist till Edsviken i Sollentuna kommun varje vardagsmorgon varför bolaget inte behöver göra längre resor för denna typ av inköp. Bolaget har över 16 års erfarenhet från liknande uppdrag och ramavtal inom offentlig sektor med väl kalibrerade rutiner som minimerar risken för merkostnader. Därutöver har bolaget många kunder i Sollentuna kommun vilket ger synergier i fråga om tidsmaximering och effektivisering, i synnerhet vad gäller transporter och logistik. Upphandlingens geografiska läge och beräknade volymer har föranlett bolaget att erbjuda sina mest konkurrenskraftiga priser. Prissättningen bygger på bolagets erfarenhet av liknande avtal och att motsvarande priser tillämpas i flera liknande avtal som

har gällt under flera år. De erbjudna priserna består av inköpspris med påslag för skäligt täckningsbidrag. Bolagets anbudskalkyl ger vid handen att erbjudna priser är lönsamma och hållbara under avtalstiden. Vidare har bolaget redogjort för dess kostnaden för en montör vilket ytterligare visar att anbudspriset är nogga övervägt och seriöst menat. Det kan antas att konkurrenter som erbjuder högre priser använder sig av en annan affärsmodell än vad bolaget tillämpar.

SKAB yrkar att förvaltningsrätten ska avslå El Comforts ansökan om överprövning och för fram bl.a. följande. Enligt SKAB:s kostnadskalkyl är anbudspriser under 400 kronor per timme att betrakta som onormalt låga. El Comforts inkomna förklaring är generell och allmänt hållen och bedöms som mycket bristfällig i att trovärdigt förklara hur de avser att leverera en erfaren elektriker med yrkesbevis inklusive arbetsledning, servicebil, maskiner, verktyg, garantivillkor, arbetskostnad, administration, försäkringsvillkor, restid, restidsersättning, arbetsmiljöansvar, elektronisk personalliggare, utbildning och dessutom vinst. Bolaget anför att det på grund av lokal etablering och effektiv arbetsmodell gör att lämnat anbudspris går ihop. Fortsättningsvis påstår bolaget att anbudet kommer att medföra vinst och ett rimligt ekonomiskt utfall utan att förklara hur. Förklaringen är över lag väldigt intetsägande med tanke på priset som kraftigt understiger marknadsmässig nivå. Oavsett vilka arbetsmetoder, erfarenheter och effektiva arbetsmetoder bolaget har, så kan inte detta läka ett onormalt lågt anbudspris om 336 kronor per timme. I förklaringen anges att arbetsledning, planering och administration hanteras inom bolagets ordinarie struktur – ett påstående som inte kan vägas betydelse. Arbetsledning och planering utgår från specifika arbeten och måste ha koppling till föremålet för genomförandet. Det vill säga arbetsledning kan inte ske övergripande på något annat projekt när det gäller SKAB:s arbeten. I förklaringen som inlämnades i det kontradiktoriska förfarandet så har bolaget lämnat en kostnadskalkyl som resulterar i 293,04 kronor per timme vilket skulle motsvara självkostnad och då ge utrymme för en vinstmarginal på 42,96 kronor per timme. Kalkylen sig innehåller stora brister och felaktigheter vilket

gör att den inte på ett tillfredställande sätt förklarar det onormalt låga priset. Kalkylen anger en månadslön om 31 950 kronor som motsvarar minimilönen enligt kollektivavtalet, det vill säga den lägsta lönen som får erbjudas en elektriker. Minimilönen i kollektivavtalet är ett golv och ligger långt under marknadsnivån och löneläget i branschen. Exempelvis var medellönen inom byggindustrin enligt LO:s lönerapport 2023 36 900 kronor. Förutom att den medellönen är tre år gammal idag så kan även nämnas att elektriker tillhör det högre lönespannet inom byggsektorn och har således en högre medellön om man skulle lyfta ut enbart elektriker som kategori. Upphandlande myndighet har också haft kontakt med Elektrikerförbundet som facklig organisation som styrker att inga erfarna elektriker ligger på minimilönerna i kollektivavtalet och att medellönen snarare är cirka 40 000 kronor för en färdigutbildad montör. Enbart genom att byta ut angiven månadslönen i bolagets kalkyl till den verkliga, så spricker kalkylen genom att landa på 340 kronor per timme, 4 kronor högre än lämnat anbudspris. Utöver bristerna med månadslönen i kalkylen så saknas också helt parametrar som administration, arbetsledning, servicebilar, milersättning, restid, restidsersättning, parkeringskostnader, verktyg, maskiner och övriga delar som ska ingå i anbudspriset enligt upphandlingens villkor. Det är faktisk arbetad tid på plats som ersätts och vare sig etablering, avetablering, resor eller servicebilen får tas betalt för utöver timpriset. I ansökan om överprövning har nu bolaget ytterligare utvecklat förklaringen med parametrar som inte skickades in vid det kontradiktoriska förfarandet. Detta förändrar dock inte upphandlande myndighets bedömning. Exempelvis påståenden om att påslag för övertid eller material med 8 procent skulle läka ett onormalt lågt anbudspris stämmer inte med verkligheten. Det normala inom branschen är snarare mellan 12-20 procents påslag på material. Inte heller påståendet om att bolaget saknar leasingkostnader för fordon kan förklara det låga priset då fordon fortfarande kostar pengar i form av service och underhåll samt drivmedel, resor och restid som inte kan tas betalt för i upphandlingen.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

En upphandlande myndighet ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (19 kap. 2 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon bestämmelse i denna lag eller någon unionsrättslig bestämmelse om upphandling och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts. (20 kap. 6 § LOU).

En upphandlande myndighet får förkasta ett anbud om den finner att anbudet är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan myndigheten begärt en förklaring och inte fått tillfredsställande svar. (19 kap. 18 § LOU)

Det är den som ansöker om överprövning som på ett klart och tydligt sätt ska ange vilka omständigheter talan grundas på och visa att upphandlande myndighet har agerat i strid med LOU (RÅ 2009 ref. 69).

Förvaltningsrättens bedömning

Enligt SKAB:s kostnadskalkyl är anbudspriser under 400 kronor per timme att betrakta som onormalt låga. Den aktuella kalkylen kan enligt förvaltningsrätten inte anses vara ett golvpris utan endast ett beräknat pris som stöd för att bedöma huruvida ett anbud är onormalt lågt. Bolaget har anfört att dess anbud endast är 28 procent lägre än genomsnittet och att det därför inte ska betraktas som onormalt lågt. Förvaltningsrätten anser emellertid att SKAB har haft fog

för att bedöma att El Comforts anbud om 337 kronor per timme är onormalt lågt. SKAB har således haft skäl att begära förklaring från El Comfort. Vad bolaget anfört ändrar inte den bedömningen.

Frågan i målet är därefter om El Comfort har lämnat en tillfredsställande förklaring till sitt anbudspris.

Bedömningen av om en anbudsgivares förklaringar är godtagbara och anbudet trots det låga priset är seriöst menat ska göras i varje enskilt fall med hänsyn till upphandlingsföremålet (prop. 2006/07:128 s. 407). Det är leverantören som ska ge in bevisning som förklarar det låga priset (prop. 2015/16:195 s. 1115 och EU-domstolens dom i mål C-599/10, SAG ELV Slovensko, punkterna 28 och 29). Anbudsgivaren ska kunna lämna alla de förklaringar till stöd för sitt anbud som denne anser är lämpliga, och den upphandlande myndigheten är skyldig att beakta samtliga förklaringar som lämnats in innan den fattar sitt beslut (EU-domstolens dom i målen C-285/99 och C-286/99, Lombardini och Mantovani, punkt 82). Det är alltså bolaget som på ett tillfredsställande sätt ska förklara det låga anbudet och visa att det är seriöst menat. Bevisbördan måste ställas i proportion till den avvikelse som ska förklaras (se Kammarrätten i Stockholms avgörande den 20 november 2020 i mål nr 3063-20).

El Comfort har sammanfattningsvis angett följande som förklaring till bolagets prissättning. Vårt pris kan hållas på en konkurrenskraftig nivå utan att äventyra kvalitet eller leveransförmåga, främst på grund av vår befintliga organisation, lokala etablering och effektiva arbetsmodell. El Comfort har bedrivit verksamhet i Solnaområdet under lång tid och har etablerat kontor och lager med nära avstånd till beställarens fastighetsbestånd. Detta innebär korta inställelsetider, begränsade transportkostnader och effektiv resursplanering. Vi har dessutom egen personal med god lokalkännedom i Sollentuna, vilket minskar både indirekta kostnader och tidsförluster i genomförandet. Vår prissättning bygger på att arbetena utförs med egen personal och befintlig

organisation. Vi har därmed inte samma beroende av externa led eller omfattande overheadkostnader som kan driva upp prisnivån. Arbetsledning, planering och administration hanteras inom vår ordinarie struktur, vilket ger oss möjlighet att lämna ett konkurrenskraftigt pris samtidigt som vi upprätthåller kvalitet, tillgänglighet och kontroll. Vi har även över 16 års erfarenhet från liknande uppdrag och ramavtal inom offentlig sektor, vilket gör att vi kan arbeta med väl inarbetade rutiner för arbetsorder, kundkontakt, uppföljning, dokumentation och fakturering. Det minskar risken för merkostnader och skapar en stabil grund för att genomföra avtalet på ett effektivt sätt. Vår bedömning är att intäkterna inom ramavtalet, tillsammans med avtalsenliga materialpåslag och vår kostnadseffektiva organisation, ger tillräckliga ekonomiska förutsättningar för att avtalet ska vara lönsamt och långsiktigt hållbart för bolaget.

Förvaltningsrätten anser att El Comforts förklaringar är allmänt hållna. El Comfort har inte presenterat någon konkret utredning, beräkningar eller kalkyl som på ett tillfredsställande sätt ger stöd för bolagets prissättning. Enligt förvaltningsrättens mening är inte heller de förtydliganden som El Comfort har presenterat i målet tillräckliga för att visa att SKAB:s farhågor beträffande bolagets prissättning saknar grund. Förvaltningsrätten anser sammantaget att El Comfort inte kan anses ha förklarat sitt anbud på ett tillfredsställande sätt. Eftersom förklaringen inte varit tillfredsställande har SKAB haft grund för att förkasta anbudet. Ansökan om överprövning ska därför avslås.

Målet har avgjorts av rådmannen Kristina Jonsson.

Målet har föredragits av specialistföredraganden Johannes Dahlman.

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (FR-05).

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.